

Sociální průzkum za asymetrických operací

(Změna způsobu výchovy a výcviku)

VOJENSKÝ
PROFESIONÁL

Ministerstvo obrany USA reformuje svoje zpravodajství prováděné osobami (HUMINT - human intelligence), takto nazvané na rozdíl např. od spojovacího průzkumu (SIGINT - signal intelligence), a značně rozšiřuje jeho možnosti. Do tohoto průzkumu bude zařazen také nově zaváděný tzv. sociální průzkum (social intelligence), který budou provádět bojové jednotky, které se tak stanou výkonnými průzkumnými orgány pro podporu stabilizačních a protipovstaleckých operací a ve válce proti teroristickým organizacím a jiným nestátním aktérům.

Od konce studené války se změnilo vedení války, a proto se změnily i úkoly a metody zpravodajství a průzkumu. Těžiště násilí se přesunulo z války supermocností na malé státy, na nestátní skupiny a na jednotlivce. Konflikty neprobíhají na frontě mezi státy, nýbrž na „poruchových liniích“ (výraz vypůjčený z tektoniky) uvnitř společností. Válka se stala asymetrickou.

Za studené války byly průzkum a zpravodajství zaměřeny na určité soubory cílů a ke zjištění nepřátelské sestavy a nepřátelských cílů sloužily spojovací průzkum, elektronický průzkum, dělostřelecký průzkum aj. se svými technickými prostředky.

Vedení asymetrické války přirozeně ovlivňuje způsob vedení průzkumu. **Průzkum za asymetrické války** nehledá tankovou divizi, nýbrž osoby, které chtějí změnit stav věcí ve svém světě a které považují mírové a intervenční jednotky za svoje nepřátele. Tyto osoby jsou skryty mezi civilním obyvatelstvem.

„Sociální průzkum“ bude svěřen **konvenčním bojovým jednotkám**, které se tak svým charakterem přiblíží silám pro speciální operace.

Úkoly sociálního průzkumu jsou:

- ❑ získat poznatky o místní kultuře a obyčejích,
- ❑ vyhledat jednotlivce anebo teroristické skupiny,
- ❑ rozlišit „přítele“ od nepřítele na bojišti bez fronty a bez stejnokrojů,
- ❑ zjistit vztahy mezi jednotlivci v populaci na území konfliktu, v němž působí vlastní jednotky.

Plnění těchto úkolů není snadné. Pro zjištění radaru, velitelského stanoviště, střeleckého děla atd. existuje dostatek prostředků. Avšak jak vyhledat určitého jednotlivce bez jeho demaskujících příznaků ve velkém městě?

Pro pokrytí rozšířených průzkumných a zpravodajských potřeb musejí ozbrojené síly **změnit způsob výchovy a výcviku** jednotek.

Pro bojové jednotky budou stále důležitější znalosti cizích zemí, jejich kultur, politických systémů, jazyků a sociální struktury.

Metoda výcviku vojáků pro sociální průzkum bude stejná jako u průzkumných hlídek. Budou se učit odpovídat na otázky: Co hledáme? Co vidíme?

Pozemní vojsko bude ve svých výcvikových střediscích provádět kurzy průzkumného zabezpečení protiteroristických operací, taktického kladení otázek a sestavování průzkumových zpráv.

Při výcviku v provádění výsledku budou využity poznatky z výsledků zadržovaných teroristů.

Jednotky budou cvičeny v boji a ve stabilizaci společnosti v městském prostředí. Konečným cílem je vychovat každého vojáka v průzkumníka anebo zpravodajce schopného spolupracovat s ostatními druhy ozbrojených sil a s civilními zpravodajskými orgány.

Samotný výcvik ale nepostačuje. Jednotky musejí být propojeny do rozsáhlé sítě, která vytvoří jednotný společný obraz operační situace a bude ho soustavně upřesňovat. Osobní senzory vojáků budou ideálními prvky sítě průzkumu prováděného osobami, obrazového průzkumu a spojovacího průzkumu.

Pramen: Megan Scully: „Social Intel“ New Tool for U.S. Military, *Defense News*, č. 17, duben 2004 /nast.

Souběžně s útlumem základní vojenské služby se uskutečnil nábor a přijímání nových vojáků do služebního poměru, zčásti to probíhalo cestou tzv. personálních opatření s některými vojáky z povolání, kteří místo odchodu do zálohy zvolili snížení hodnosti a přemístění na nové služební zařazení. Těmito opatřeními jsme přednostně aktuálně nahrazovali vojáky základní služby. Pro rok 2004 bylo plánováno doplnit armádu o téměř 3300 osob. Na začátku října byl tento úkol naplněn asi z 80 % a do 1. ledna budou všechna volná místa po vojácích základní služby doplněna.

Samozřejmě ne všechno běží úplně hladce. Při přijímání nových vojáků do služebního poměru se vyskytují i určité problémy. A nemám na mysli jenom problémy s fyzickou přípravou rekrutů a s jejich někdy falešnými představami o činnosti armády a o jejich možnostech v ní. Mám spíše na mysli občasnou nedostatečnou komunikaci mezi orgány, které proces rekrutace zajišťují. Někdy dochází ke zbytečnému prodlužování doby nezbytné pro přijetí do služebního poměru z čistě organizačně technických důvodů. Tady ještě máme co napravit.

**Z vystoupení ministra obrany Karla Kühnla
na velitelském shromáždění 2. 11. 2004**